

УДК 342.95(477)

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ТА КООРДИНАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІРусецький А.А., к. ю. н.,
здобувач*Харківський національний університет внутрішніх справ*

У статті наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, що полягає у визначенні організаційних засад забезпечення взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні.

Установлено, що організаційні засади взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні варто розуміти як закріплену в чинному законодавстві України сукупність елементів, які у своїй єдності дозволяють забезпечити ефективну взаємодію та координацію діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні. Наголошено на тому, що саме організаційні засади формують найбільш важливі характеристики спільної діяльності окреслених органів державної влади України.

Підкреслено, що управлінське рішення є чинником, що «спонукає» до відповідної взаємодії та належної координації діяльності правоохоронних органів. Констатовано, що від того, наскільки якісно та продумано ухвалено управлінське рішення, а також від того, якою буде його реалізація та контроль за виконанням, напряду залежить ефективність і результативність взаємодії правоохоронних органів на регіональному рівні.

Зазначено, що від того, наскільки якісними та професійними кадрами будуть забезпечені правоохоронні органи, напряду залежить загальна ефективність їхньої роботи, що, у свою чергу, позитивно вплине і на результативність їх взаємодії.

Констатовано, що сьогодні в досліджуваній сфері є досить багато недоліків, які потребуються негайного виправлення: по-перше, нині відчувається дефіцит фінансування взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів; по-друге, недостатньо уваги приділяється навчання працівників, особливо в контексті вивчення специфіки роботи інших правоохоронних органів; по-третє, недостатньо врегульованим є питання інформаційного забезпечення суб'єктів взаємодії. Акцентовано увагу на тому, що вирішення згаданих проблем дозволить якісно покращити стан взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні.

Ключові слова: *організаційні засади, взаємодія, координація, правоохоронні органи, регіональний рівень, управлінське рішення, кадрове забезпечення, фінансове забезпечення.*

В статье приведены теоретическое обобщение и новое решение научной задачи, заключающейся в определении организационных основ обеспечения взаимодействия и координации деятельности правоохранительных органов на региональном уровне.

Установлено, что под организационными принципами взаимодействия и координации деятельности правоохранительных органов на региональном уровне надо понимать закреплённую в действующем законодательстве Украины совокупность элементов, которые в своём единстве позволяют обеспечить эффективное взаимодействие и координацию деятельности правоохранительных органов на региональном уровне. Отмечено, что именно организационные основы формируют наиболее важные характеристики совместной деятельности определённых органов государственной власти Украины.

Отмечено, что управленческое решение является фактором, «побуждающим» к соответствующему взаимодействию и надлежащей координации деятельности правоохранительных органов. Констатировано, что от того, насколько качественно и продуманно будет принято управленческое решение, а также от того, какой будет его реализация и контроль исполнения, напряду зависит эффективность и результативность взаимодействия правоохранительных органов на региональном уровне.

Отмечено, что от того, насколько качественными и профессиональными кадрами будут обеспечены правоохранительные органы, напряду зависит общая эффективность их работы, что, в свою очередь, положительным образом повлияет и на результативность их взаимодействия.

Констатировано, что сегодня в исследуемой сфере существует довольно много проблем, которые требуют немедленного решения, в частности: во-первых, в настоящее время ощущается дефицит финансирования взаимодействия и координации деятельности правоохранительных органов; во-вторых, уделяется недостаточно внимания обучению работников, особенно в контексте изучения специфики работы других правоохранительных органов; в-третьих, недостаточно урегулирован вопрос информационного обеспечения субъектов взаимодействия. Акцентируется внимание на том, что решение указанных проблем позволит качественно улучшить взаимодействие и координацию деятельности правоохранительных органов на региональном уровне.

Ключевые слова: *организационные основы, взаимодействие, координация, правоохранительные органы, региональный уровень, управленческое решение, кадровое обеспечение, финансовое обеспечение.*

Rusetskyi A.A. ORGANIZATIONAL FUNDAMENTALS OF INTERACTION AND COORDINATION OF LAW ENFORCEMENT ACTIVITIES AT THE REGIONAL LEVEL

The article presents a theoretical generalization and a new solution to the scientific problem, which is to determine the organizational principles for ensuring the interaction and coordination of law enforcement activities at the regional level.

It is established that under the organizational principles of interaction and coordination of law-enforcement bodies at the regional level it is necessary to understand the combination of elements enshrined in the current legislation of Ukraine, which, in their unity, allow to ensure effective interaction and coordination of the activity of law-enforcement bodies at the regional level. It was emphasized that the organizational principles form the most important characteristics of the joint activities of the abovementioned bodies of state power of Ukraine.

It was emphasized that the managerial decision is a “motivating” factor for the emergence of appropriate interaction and proper coordination of law enforcement agencies. It is stated that the quality and the thought of the management decision, as well as the implementation and control of its implementation, will depend directly on the effectiveness and efficiency of the interaction of law enforcement agencies at the regional level.

It is noted that the general effectiveness of their work depends directly on how high-quality and professional personnel will be provided by law-enforcement bodies, which in turn will positively affect the effectiveness of their interaction.

It is stated that today in the area under study there are many shortcomings that need immediate resolution, in particular: firstly, there is a shortage of financing of interaction and coordination of law enforcement agencies; secondly, insufficient attention is paid to the training of employees, especially in the context of studying the specifics of the work of other law enforcement agencies; thirdly, the issue of information provision of interaction subjects is not sufficiently regulated. It is emphasized that the solution of these problems will allow to improve qualitatively the state of interaction and coordination of activity of law enforcement bodies at the regional level.

Key words: *organizational principles, interaction, coordination, law enforcement agencies, regional level, managerial decision, staffing, financial support.*

Постановка проблеми. Забезпечення ефективної, якісної та результативної взаємодії і координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні передбачає належну організацію такої діяльності, що, своєю чергою, потребує теоретичного та практичного переосмислення організаційних засад відповідної взаємодії. Організаційні засади взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні необхідно розуміти як закріплену в чинному законодавстві України сукупність елементів, які у своїй єдності дозволяють забезпечити ефективну взаємодію та координацію діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні. На нашу думку, саме організаційні засади формують найбільш важливі характеристики спільної діяльності зазначених органів державної влади України. Зауважимо, що в науковій літературі відсутнє єдине комплексне дослідження цієї проблематики, тому нами, ґрунтуючись на наукових поглядах учених і нормах чинного законодавства України, буде запропоновано власне бачення таких засад.

Стан дослідження. Питанню організаційних засад забезпечення взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів приділяли увагу: Н.П. Матюхіна, А.І. Білас, Г.В. Атаманчук, П.М. Каркач, С.С. Палагута, П.О. Добродумов, О.М. Ключев, О.М. Музичук, В.В. Сокурено, Л.І. Скібіцька, С.С. Коломойцев, О.Ю. Прокопенко, О.С. Проневич, Є.Ю. Соболь і багато інших. Однак, незважаючи на чималу кількість наукових розробок, в юридичній літературі відсутнє наукове дослідження, присвячене організаційним засадам забезпечення взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів саме на регіональному рівні.

Мета статті – визначити та розглянути організаційні засади забезпечення взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні.

Виклад основного матеріалу. На основі аналізу наукової літератури нами виділено такі організаційні засади забезпечення взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні: ухвалення, розроблення, реалізація управлінських рішень та контроль за їх виконанням; фінансове забезпечення; матеріально-технічне забезпечення; кадрове забезпечення; інформаційне та методичне забезпечення; ведення діловодства. Розглянемо кожен з окреслених засад більш детально.

Управлінське рішення, як зазначає М.С. Орлів, – це результат вибору суб'єктом управління найкращої альтернативи, спрямованої на вирішення якоїсь управлінської проблеми. Основна мета управлінського рішення – забезпечити координуючий вплив на об'єкт управління для досягнення цілей організації [1, с. 3]. Заслугує також на увагу думка вченого про те, що управлінське рішення виконує чотири основні функції: забезпечувальну (визначає шляхи і способи, ресурси і засоби, необхідні для реалізації намічених завдань); скеровуючу (розробляється, виходячи зі стратегії розвитку, з урахуванням довгострокової перспективи); координуючу (визначає роль кожного виконавця й узгоджує їхні дії з метою досягнення намічених цілей); мобілізуючу (забезпечує активізацію виконавців для досягнення намічених цілей) [1, с. 4]. Управлінське рішення – свідомий, вольовий, владний акт організуючого впливу. Також воно виражає наміри суб'єкта управління щодо бажаного функціонування об'єкта управління. Управлінське рішення повинно містити модель дій, спрямованих на досягнення ба-

жаного результату. Щоби це рішення було ефективним, воно має відповідати певним вимогам, бути науково обґрунтованим, своєчасним, компетентним, законним, несуперечливим, реальним для виконання, актуальним, конкретним, інформативним [2, с. 40].

Варто також зазначити, що важливим аспектом ухвалення управлінського рішення є визначення завдання, яке потребує вирішення, а також розроблення відповідної програми. Але ухвалення управлінського рішення недостатнє для того, щоби вирішити проблемні завдання та досягти кінцевої мети, тому особливого значення набуває його реалізація. Реалізація управлінського рішення – це основна стадія процесу управління, тому що через рішення здійснюється цілеспрямований вплив на об'єкт управління. Виконання управлінського рішення передбачає два основні етапи, що відповідає наявності двох учасників розроблення, ухвалення та реалізації рішення – суб'єкта й об'єкта управління: організацію і реалізацію виконання [2]. На завершення розгляду управлінських рішень як організаційної засади взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні, варто зазначити, що важливим аспектом є здійснення контролю за виконанням управлінського рішення. О.П. Рябченко зазначає, що контроль за виконанням управлінського рішення – це одна з найважливіших стадій процесу управління. Контроль включає: дотримання строків виконання рішення, якість виконання, виконання відповідними особами та способами тощо. За допомогою контролю здійснюється постійне спостереження за процесом функціонування об'єктів управління, можна корегувати дії суб'єкта управління [2].

Отже, саме управлінське рішення є тим чинником, що «спонукає» до відповідної взаємодії та належної координації діяльності правоохоронних органів. Варто зазначити, що відповідне управлінське рішення може бути ухвалене як самими правоохоронними органами на регіональному рівні (у межах їхньої компетенції), так і вищими органами державної влади, які уповноважені організувати взаємодію та координацію діяльності правоохоронних органів. Можна констатувати, що від того, наскільки якісно та продумано ухвалено управлінське рішення, а також від того, якою буде його реалізація та контроль за виконанням, на пряму залежить ефективність та результативність взаємодії правоохоронних органів на регіональному рівні.

Наступне, на що хотілося б звернути увагу, це питання фінансового забезпечення (фінансування) взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні, яке полягає в тому, щоби надати їм усіх необхідних фінансових ресурсів, які будуть спрямовані на: виплату заробітної плати працівникам правоохоронних органів; видатки на утримання будівель, рухомого майна, обладнання тощо; видатки на навчання і перепідготовку персоналу; видатки на науково-дослідну роботу. Варто зазначити, що фінансування може здійснюватись коштом державного бюджету, коштом місцевих бюджетів. Бюджетне

фінансування – це надання юридичним особам із державного бюджету фінансових ресурсів у вигляді безповоротних безоплатних коштів та інвестицій на розвиток економіки, соціально-культурні заходи, оборону й інші громадські потреби [3, с. 380]. Що ж стосується фінансування взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів коштом місцевих бюджетів, то воно може здійснюватись тоді, коли цього потребують обставини конкретного регіону.

З фінансовим тісно пов'язано матеріально-технічне забезпечення, яке Г.С. Корнієнко пропонує розуміти як сукупність суспільних відносин, урегульованих нормативними актами або договорами із забезпечення матеріально-технічними ресурсами, необхідними для своєчасного та безперебійного проведення циклу робіт із виробництва, перероблення й реалізації продукції, а також для виконання економічних, соціальних та інших завдань з метою задоволення певних потреб [4, с. 56]. О.М. Бандурка матеріально-технічне забезпечення правоохоронних органів визначив як систему товарно-грошових і господарських відносин, що виникають між центральними апаратами відповідних правоохоронних органів, органами влади, підприємствами, організаціями, фізичними особами, з одного боку, і правоохоронними органами та їхніми підрозділами – із другого, у процесі централізованого постачання матеріальних, технічних і військових ресурсів (сировина, паливо, обладнання, речове майно, зброя, боеприпаси й матеріали); виконання договорів купівлі-продажу (оптова торгівля), реалізації фондів, комісійного й роздрібного продажу продуктів і засобів виробництва; надання матеріально-технічної допомоги та фінансування їхньої діяльності [5, с. 17]. Отже, можна з упевненістю говорити про те, що матеріально-технічне забезпечення, беззаперечно, є важливим складовим елементом організаційних засад взаємодії та координації правоохоронних органів не лише на регіональному, а й на загальнодержавному рівні. Адже від якості та повноти такого забезпечення на пряму залежить не лише робота окремого правоохоронного органу, а й його взаємодія з іншими органами державної влади.

Наступною важливою організаційною засадою, якій варто приділити увагу в контексті мети дослідження, є кадрове забезпечення. Т.Є. Кагановська зазначає, що поняття кадрового забезпечення є досить складним комплексним явищем, яке має власну структуру, що певним чином відрізняє цей вид діяльності з-поміж інших державних видів діяльності, що пов'язані з управлінням [6, с. 14]. Науковець, спираючись на погляди Г.В. Атаманчука, виокремлює й аналізує функціональну й організаційну структури кадрового забезпечення. Це дало їй змогу надати визначення сутності кадрового забезпечення як діяльності уповноважених суб'єктів із реалізації кадрової політики держави з метою забезпечення функціонування державного управління соціальними, технічними, біологічними об'єктами, яке здійснюється в умовах ринкової економіки з урахуванням

демократичних засад побудови нашої держави із пріоритетним забезпеченням прав, свобод та законних інтересів особи, шляхом наповнення організаційних структур системи державного управління відповідними за професією та кваліфікацією кадрами, створення в них мотивації до ефективної праці, організації їх ефективного використання, професійного та соціального розвитку, досягнення раціонального ступеня мобільності персоналу, а також їх соціального захисту [6, с. 26–27].

Отже, варто зазначити, що від того, наскільки якісними та професійними кадрами будуть забезпечені правоохоронні органи, на пряму залежить загальна ефективність їхньої роботи, що, у свою чергу, позитивно вплине і на результативність їхньої взаємодії. У контексті ж досліджуваної проблематики також зазначимо, що кадрове забезпечення проявляється: 1) у постійному навчанні працівників правоохоронних органів; 2) в обміні практичним досвідом між різними правоохоронними органами; 3) у проведенні взаємних навчань; 4) у проведенні спільних конференцій, спрямованих на вирішення проблем взаємодії та координації правоохоронних органів, а також проблем розвитку регіону.

Не менше значення серед організаційних засад забезпечення взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні має інформаційне та методичне забезпечення. Ю.О. Корнєв узагальнив і критично оцінив опрацьовані наукові погляди щодо визначення поняття «інформаційне забезпечення» і сформулював найбільш важливі його характеристики [7, с. 21], а саме: 1) є функціональним комплексом, що забезпечує органічну взаємодію технічних засобів, методів і технологій роботи з інформацією; 2) це сукупність інформаційних ресурсів, засобів, методів і технологій, яка сприяє ефективній реалізації процесу управління; 3) є інструментом, що генерує інформацію, яка складається з важливих даних, та не дозволяє керівникам ефективно працювати; 4) це безперервний процес постійного забезпечення можливості збирання, пошуку, групування, аналізу, зберігання та поширення інформації серед працівників правоохоронних органів; 5) є інструментом, що забезпечує надходження інформації про стан та параметри функціонування окремих об'єктів управління; 6) це управлінська технологія, оскільки відображає інформацію щодо стану керованого об'єкта, є основою для ухвалення управлінських рішень; 7) це специфічний вид професійної діяльності, оскільки враховує інформаційні потреби різних суб'єктів; 8) є складовою частиною системи та процесу управління, виражає відносини на міжсуб'єктивному рівні [7, с. 21].

Отже, інформаційне забезпечення взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні є багатоаспектним явищем, яке включає в себе: по-перше, надання всієї необхідної інформації працівникам правоохоронних органів; по-друге, забезпечення правоохоронних органів всією необхідною інформацією для здійснення їхньої спільної діяльності; обмін інформацією між правоохоронними органами під час здійс-

нення ними спільної діяльності. У сучасних умовах соціально-економічного та політичного розвитку суспільства від якості, правдивості та своєчасності інформації, якою володіють правоохоронні органи, залежить стан забезпечення законності та правопорядку в регіоні та державі взагалі.

І на завершення хотілося б вказати такий елемент організаційних засад взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні, як діловодство. На переконання Л.І. Скібіцької, діловодство – це діяльність, яка охоплює питання документування та роботи з документами під час виконання управлінських функцій, включає всі види робіт з оформлення, виготовлення документів, оброблення вхідних та вихідних документів, контролю за їх виконанням. До діловодства відносять документування процесу управління, документування забезпечення, роботу з готовими документами, які створені в даній установі або отримані ззовні [8, с. 8–9]. Отже, діловодство на документальному рівні дозволяє упорядкувати складні правовідносини, що виникають у процесі взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні.

Висновки. Організаційні засади забезпечення взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні є складним за своєю структурою явищем. Воно включає в себе низку елементів, застосування яких повинно бути комплексним. Але, на жаль, доводиться констатувати, що сьогодні в цій царині є багато проблем, які потребують негайного вирішення: по-перше, нині відчувається дефіцит фінансування взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів; по-друге, недостатньо уваги приділяється навчанню працівників, особливо в контексті вивчення спеціфіки роботи інших правоохоронних органів; по-третє, недостатньо врегульованим є питання інформаційного забезпечення суб'єктів взаємодії. Вирішення зазначених проблем, на нашу думку, дозволить якісно покращити стан взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Орлів М.С. Підготовка і прийняття управлінських рішень : навчально-методичні матеріали / упоряд. Г.І. Бондаренко. Київ, 2013. 40 с.
2. Рябенко О.П. Держава і економіка: адміністративно-правові аспекти взаємовідносин : монографія / за заг. ред. О.М. Бандурки. Харків, 1999. 304 с.
3. Коментар до Конституції України / В.Б. Авер'янов та ін. (ред.). Київ, 1996. 368 с.
4. Корнієнко Г.С. Правове регулювання матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників в умовах реформування АПК : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06. Київ, 2003. 190 с.
5. Бандурка О.М., Соболев В.О. Теорія та методи роботи з персоналом в органах внутрішніх справ : підручник. Харків, 2000. 480 с.
6. Кагановська Т.Є. Кадрове забезпечення державного управління в Україні : монографія. Харків, 2010. 330 с.
7. Корнєв Ю.О. Інформаційне забезпечення розвитку підприємницької діяльності. *Вісник НАН України*. 2008. № 5. С. 24–31.
8. Скібіцька Л.І. Діловодство : навчальний посібник. Київ, 2006. 224 с.